

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 frt.
 Fél évre 6
 Negyed évre 3
 Egy óra 1
 Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:
 Pieltz Fer. Pál könyvnyom-
 dója Nagybecskerek, Uri-
 utca 276. sz., hová az
 előfizetések és a lap szét-
 küldésére vonatkozó felszó-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda
 Nagybecskerek,
 Ferencz-József-tér.
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogad-
 tatnak el. Azonkívül az
 összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Tanárforradalom.

Budapest, január 9.

(P. C.) Wekerlének a tisztviselői fizetések fölemelése tárgyában az ő ismert genialitásával tervezett és immár megvalósulás felé közeledő törvényjavaslata erős mozgalomba hozta Magyarországon közeprendű értelmiségét. E mozgalom valóban imponáló. Méltó azon munkás, de szerény tisztviselői karhoz, mely évtizedekig tengődött a hivatalos teendők sulya alatt a nélkül, hogy feljajdult volna a munka és fizetés, a teher és javadalmazás feltűnő aránytalansága ellen.

Erős mozgalom uralja ma a kedélyeket, mert hiszen évtizedekre szól Wekerle tervezete s ennek beosztásai évtizedekre osztályozzák a tisztviselőket és családjaik jóléti s társadalmi rangbeli létkörét. A tisztviselők zöme a magyar tisztviselőket jellemző intelligenciával fogadta Wekerle s a vele együttműködő miniszterek mély megfontolással és nehéz tanulmányok árán alkotott művét.

Csak három tisztviselői osztály látja érdekkörét megtámadva s ezek felszólalása diszszonálja azon hálaérzetet, melyet minden tisztviselő érez az eszme kezdeményezőjének s megtestesítőjének érdemei iránt. Elmondjuk, hogy a három tisztviselői osztály közül kettőnek, a bírói és pénzügyi

tisztviselői osztályának tagjai részéről az illetők tisztai állásának megfelelő komolysággal s a magyar tisztviselői hagyományos méltósággal történt az állítólagos sérelem orvoslásának kérelmezése.

A harmadik osztálynak, a magyar középiskolai tanárok karának felszólalása, elütőleg az imént említett bírói és pénzügyi tisztviselők kérelmétől, sem hangját, sem célzatait illetőleg nem bír annyira intelligenciával, a mennyivel éppen azon tisztviselői rend képviselőinek kellene eluljárnok, a mely rend hivattva van a nemzeti intelligenciát nevelni s képviselni.

A tanári kar higgadtabb elemei restelkedve nézik azt a példátlan demonstrációt, melyet néhány önmagáról megfélemedezett kollega rendez és főleg a tanárok azon javaslatait találják összeférhetlennek, hogy törekvéseik elutasítása esetén a fiatalságnak a tanári pályától való elriasztásával s a tanári művelődést előidézni hivatott tanári körök, irodalmi és tudományos társaságok megbuktatásával bosszulják meg magukat.

A nagy hüho vezetőit nem egyedül az érdekhabzsa tartja ébren és észleti, hanem azoknak szereplési viszkege is, a kik éppen nem fejtenek ki tevékenységet az irodalmi vagy tanárkörbeli pályán s a lármázók volta-

képpen ezzel kerülő úton meg akarják fosztani kollegáikat a jól teljesített munka élvezetétől, az önműveléstől és az irodalmi mellékjövdelemtől.

Részrehajlatlanul tekintve az ügyet, úgy találjuk, hogy Magyarországon nincs egyetlen oly tisztviselői osztály, mely annyira jól volna dotálva, mint a tanári kar. Nincs egyetlen oly tisztviselői osztály, mely a tanári karhoz hasonlóan az év egy negyed részét, azaz 3, mondó három hónapot pihenéssel, vagy izlése szerint választott foglalkozással töltethetne el, korlátlan függetlenségben. Nincsen a tanári kart kivéve egyetlen oly tisztviselői kar, melynek mellékjövdeleme ha van is, megközelítené azon tanárok mellékjövdelemét, akik mint írók, szerkesztők vagy magántanítók szorgalmuk és tehetségük arányában nagy mellékjövdelemmel bírnak. És végül, hogy beszárjuk az összehasonlítást még hosszúra nyújtható sorozatát, sehol nincsen tisztviselői kar, mely napenként 2-3 órát töltve a hivatalban, családját oly biztos és állandó jólétben tudja eltartani, a minő jólétet a tanári állás biztosítva nyújt. A tanári állás sokkal terhesebb közszolgálatot teljesítő hírlapírói, ügyvédi, mérnöki, orvosi stb. állásnál mai nap valóban sok-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A n é m a.

— Montet J. —

Tavaly nyáron egy ifjúkori barátomat látogattam meg, aki a maroknyi Vosges községben orvosi minőségben telepedett le. Pár napi tartózkodás után Debrenil volt iskolatársam ajánlatára a közeli erdőcskében való sétára kerekedtünk fel. Kedélyesen beszélgetve, pipaszó mellett haladtunk egy ösvényen a sűrűség felé, midőn közeli szőrejt hallva, hirtelen megferdültünk.

— Ah, a levélhordó! — szólt társam.

— Kérlek várj csak, postacsomagot akarok neki átadni, amelyet irodámból kell, hogy elhozzak.

— És ezzel lakása felé sietett.

Ránéstem a jövövényre. Szolid, de a mellett mégis erőlyes arckifejezésű, huszonöt-huszonhat éves fiatal ember lehetett, magas homlekkal; nyílt tekintete még megnyerőbbé tette megjelenését. Midőn észrevett, könnyed főhajrással köszöntött.

— Mi az ördög? — szóltam magamban,

— no ez a fickó nem lehet valami nagyon csacsogó természetű! Még jónapot sem mond az embernek!

Mindazonáltal, mivelhogy a fiu külseje rám kedvező benyomást tett, nem vettem a dologot rossz néven és feléje fordulva oda-

szóltam neki:

— Vessettül meleg egy idő, ugy-e? Be-

leizzadhat az ember ebbe a futkosásba...

Igent bólintott a fejével... Ah, vagy ugy? ez az ember tehát nem tudott beszélni?

Az ifju kiolvashatta szememből csodálkozásom. Mélabus mosoly vonult át ajkán s szájjához emelve két ujját, szomorúan ráz gatta fejét.

Ezuttal megértettem.

— Ön tehát néma, szegény fiu? — szóltam részvétellel.

Epp eme pillanatban ért vissza Debrenil barátom csomagjával kezébe; meghallotta kérdésemet.

— Igen pajtás, — felelt hozzám jöve — a szegény Jean Barrot néma! Amde ez semmiképpen sem akadályozza őt szolgálata pontos teljesítésében, miután írni, olvasni tud s azonfelül mindent meghall, a mit az ember hozzá beszél.

— E szerint tehát nem születésétől fogva néma?

— Nem...

— Bizonyára valamely baleset követke-

tében, nemde?

— Baleset? Nem, est sem lehet mondani,

nem az a helyes kifejezés arra. Ugy-e bár Jean pajtás?

Az ifju savarral mosolygott. — Aztán kinyújtotta kezét, hogy a csomagocskát át vegye.

Debrenil kacajra fakadt.

— Ah, ah, barátocskám, es savarba hoz kissé, nemde? minthogy jól tudod,

hogy most történeted elbeszélésére kerül majd a dolog, na és te persze nem akarsz

itt maradni, hogy azt meghallgasd... Hát

jól van no, nem tartóztatlak tovább. Megvárom, amig távozol.

Es Debrenil a csomagot átnyujtva, melegen kezét szorított vele.

Az ifju köszönt, egyet fordult és gyors léptekkel sietett el.

Barátom pedig karonfogott és az erdő felé tartva, utközben elmondta a következő történetet.

*

— Jean Barrot, — így kezdé elbeszélését — alig volt 15 éves, midőn a porosz háboru kitört. Agg atyja két fiával: a 25 éves Louis-al és a 10 évvel ifjabb Jeannel a falu szélén, szegényes, rozoga kunyhóban lakott.

Louis bevonult katonának, Jean pedig, ki ahoz még fiatal volt, hova maradt atyjánál. Az idősebbik fiu nemsokára résztvett egyik-másik ütközetben, hel mindannyiszor derekasan megállotta helyét. De még más szolgálatokat is tett ő a hadseregnek. Csodálatos helyi ismereténél fogva — a mely folytán a vidék minden segítségét ismerte — ama veszedelmes kegyért folyamodott, hogy az ellenséges vonalokon át a metszi táborból a határszéli sereghez a sürgönyöket továbbbithassa.

Már háromszor tette meg a veszélyes utat. Az öreg Barrot azonban, kinek a do-

logról — minthogy fia nála koromsötét éj-

szakákon nem egyszer szállott meg utköz-

ben — tudomása volt, nem fékezhetően

nyelvét, mindenütt elmesélgette az ő nagy

Luis fiának tetteit. Olyannyira, hogy a po-

roszok, kik a környéket már több mint

Mai számunkhoz a hivatalos melléklet 4. száma van csatolva.

kal helyesebb arányban van jutalmazva.

A felmerült jelenségek gróf Csáky Albin közoktatásügyi minisztert kell hogy arra sürgezzék, hogy a tanárnevelés intézményének tökélyesbitése céljából tett elmunkálatait, a nála megszerzett erélylyel, igazságszeretettel és bölcs szigorral hajtsa végre, hogy a társadalom minden rétege nyugodtan bocsáthassa a tanárok nevelése alá gyermekeit, a nemzeti élet jövődjéért.

Láng Lajos államtitkár lemondása. Láng Lajos, a pénzügyminisztérium államtitkára — mint értesülünk — az állásától már legközelebb meg fog válni a minden valószínűség szerint elfoglalja az egyetemen számára fentartott tanári széket, e mellett, azonban a parlamentnek aktív tagja marad. Visszavonulása alkalmából a „N-t” a következőket írja: **As olyan politikusok, akik sulyukat nem a viselt rangnak, hanem saját egyéniségüknek köszönhetik, mit sem veszítenek, ha egy állást elhagynak a mit sem nyerne, ha egy állásba lépnek.** Láng Lajos ilyen politikus volt mindig a ilyen lesz ezután is. A saját erejéből küzdött föl magát első rangú politikai állásba a saját akaratából hagyja azt el. Láng Lajos államférfi volt már újságíró korában is. És bohème maradt akkor is, midőn magas rangú államférfi lett. Magas politikai foifogás vezette hírlapíró pályáján is. S a politikai nagykepeségtől megmentette őt a méltóságos rangban a bohème zsenialitása és szeretetreméltósága. Elhatározásához kizárólag személyes indokok járultak, még pedig a saját személyéből kiolyó indokok. Intakte lépett a pénzügyminisztériumba a intakte lép most onnan újra a parlamentbe, mint egyszerű képviselő.

Képviselői napidíjak. A képviselőház pénzügyi bizottsága szombaton vette tárgyalás alá a képviselők napidíj általánosa tárgyában alkotott törvényjavaslatot. Hosszabb vita után a bizottság elfogadta a miniszterelnök javaslatát és elhatározta, hogy az eddigi napidíj helyett napidíj-általánysul tisz-

teletdíj esimen összesen 2200 frt állapították meg, az eddigi 800 frtos lakpénz változatlanul tartatván meg. A tiszteletdíjat és a lakpénzt negyedévi részletekben folyósítandónak határozta a bizottság. A törvényjavaslat előadásával Neményi Ambrus bizatván meg, az ülés véget ért.

A konverzió. A „B. C.” jelenti: Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter és a Rothschild-csoport közt létrejött szerződésről szóló hírlapi közlésekbe, némely tévedés csuszott be. Ezeket illetékes oldalról szerzett értesülés alapján a következőkben kell helyregegsitanunk: A szerződés értelmében nem 1000 millió korona, hanem ennél valamivel nagyobb összegű 4 százalékos korona-járadék lesz kibocsátandó, feltéve, hogy az állam nem kap netto többet, mint a névértéknek 91 százalékát. A mennyiben a kibocsátás kedvezőbb feltételek mellett történhetné meg, a kibocsátandó címletek összege is bizonyos mérvig módosul. A budapesti pénzintézetek részesedésének százaléka nincs véglegesen megállapítva. A végleges megállapodást a magyar hitelbank s a többi budapesti pénzintézetek — beleértve természetesen az első hazai takarekpénztárt is — csak ezután ejtik meg. Az optio joga a mostanában még végleg át nem vett járadékcímletekre a pénzügyi csoportnak legalább 91-es árfolyam mellett adatott meg; ezen alul maradó minimális árfolyam a szerződés értelmében ki van zárva. A legfurcsább közlemény azonban az „Országgyűlési Értesítő”-é, mely a többi közt azt mondja, hogy „az átvételi és a kibocsátási árfolyam közt mérsékelt különbséget engedélyeztetett.” Valóban hihetetlen dolog, miként lehet ilyesmit komolyan megírni. Határozottan ki kell jelentenünk, hogy — ami egyébiránt magától értetődik — a szerződés egyáltalán nem tartalmaz határozatot a kibocsátási árfolyamra vonatkozólag. A csoportnak szabadságában áll az új kölesönt oly magas árfolyam mellett kibocsátani, a minőt csak jónak talál, a amely magas árfolyammal azt csak kibocsátani képes. Végül fel vagyunk hatalmazva annak közlésére, hogy a magyar állampénztárakban 55 millió aranyforintot tesz ki az aranykészlet, melyre Wekerle pénzügyminiszter a pénztári készletből papírban 55 milliót fordított.

egy hónap óta megszállva tartották, az öreg lakházát sunyi szemmel nézegették s azt észrevétlenül szorgosan figyelemmel kísérték. Meg voltak győződve arról, hogy ott egy vagy más napon jó fogást fognak majd tenni.

Es a dolog csakugyan úgy is történt meg. Egy sötét éjjelen, midőn a nagy Luis megerkezett és a szűk, világtalan konyha egy szegletében atyjával beszélgetett, kívülről nehéz léptek saja hallatszott és nyomban rá a hátsajtaja csizmasarkoknak döngető zörgése alatt — sarkaiban megremegett.

Igen sötét volt ahhoz, hogy az apa és fia egymást elsápadni lássák, de kezeik összeérték és rángatózó szorítással kulcsolták össze.

A hás körül volt kerítve, — végük volt. Egyszerre csak odaszól Louis sugva öcsésének.

— Jean, — ugymond — jöjj közelebb. Igyeksz az istálló rácsablakán át a mezőre kijutni és rejtad ott a földbe emez iratokat. Ezzel kissakitott inge alól egy papircsomagot, mely melle táján volt a vászonra bevarrva és a suhancznak nyújtotta azt. Ez gyorsan átveszi, kinyit egy mellékajtot és gyorsan eltűnik az éj sötétjében.

Eme pillanatban az ajtó hatalmas reccsoggal engedett és hét vagy nyolca porosz katona rontott be ezen, forgópisztolyal kezében.

Röviden végeztek velök. Durva kezek nehezedtek a két férfi vállaira. A fiut kémnek, az atyát bűnrészesnek nyilvánították. Ennyi volt az egész. Másnap reggel fűbe lövetnek. Punctum.

Eközben anélkül, hogy csak egy percnyi időt vesztegetnének, átkutatták az ifjut, letápra róla ruháját és inget... Hiába! mitsem találtak nála.

— Hol vannak a sürgönyök, amit magaddal vittél? — fogadta feléje fordulva a csapat vezetője.

— A sürgönyök? Én nem hoztam magammal semmiféle sürgönyöket, — szólt Louis Barrot.

— Mi a manót!... Hát eme helyen itt, ugyan mi lehetett? — kérdé fenyegető arccsal a tisztt, miközben az ingról lecsüngő felbontott czérnaszálas foszlány-darabokra mutatott.

— Ön azt hiszi, hogy én ebben papírokat hordtam magammal?

— Természetesen! Söt biztos vagyok benne, hogy azok pár pillanat előtt még nálad voltak...

— Hát jól van! minthogy többé nincsenek nálam, ám tessék azokat keresni.

— Kutassatok mind nt át! — kiáltott fel a tisztt, emberei felé fordulva.

A katonák teljesítették a parancsot; ki fűrkészték, átvizsgálták a legkisebb fiókokat, össze vissza hányva a butorokat, előszedték még a tüzhely hamuját is. De mitsem találtak.

Egyszerre két katona jelenik meg a küszöbön, kik a kis Jeant karjainál fogva hurcolják a tisztt elé.

A künn felállított két ór ugyanis észrevette a bokrok mögött kuszó gyermeket, elcsípték azt és a hátsba hosták, a melyben a füstös lámpa gyér világánál az eredménytelen kutatást éppen befejezték. A fűcska, kit a csapatvezető elé állítottak,

Az ő ura naiv ember.

— Elbeszéli egy dr. —

Egyszer volt egy ember... dehoggy egy ember, több ember is van ilyen, csak hogy nem mindegyik indit — váló pört.

Furcsa is volna, ha ifju férjek, minő ez az én kliensem, hasonló okból mindjárt ügyvédhez szaladnának válopörrel. Az újonnan kötött házasságoknak meglehetősen nagy perzentje végződnék válással a — mézes hetekben. Szerencsére azonban a mézeshetek rendszeren olyan édesek, olyan mámorítóak, hogy a valamire való ember ezen idő alatt se nem lát, se nem hall. Minőfogva semmit se vess észre. Csak éppen a méznek az édességét eszi, ezzel telik be. Jól van ez így berendezve ezen a rossz világon.

S mert éppen olyan különös és ritka eset ez a derék Rubi ural, a ki meglehetősen jókarban van, — tömött szakállu és kurta vastag lábú — intő példaképen olvassák el.

Én soha se ismertem ennekélőtte Rubi urat, a ki egy napon nagyon komoly lépésekkel és szigorú arccsal belépett az irodamba s négy szemkőst akart velem beszélni.

Türelmetlen volt, az irnokomat szerette volna kidobni, hogy rögtön beszélhessen, sok kliensem volt már, a kit kinez az, a mit mondani akar, de Rubi ur valószínűszen szenvedni látszott méltó felháborodásában. A titka valószággal fojtogatta s föllélegzett, mikor ketten maradtunk.

— Uram, lát őa engem? — tört ki.

Tudtam, hogy ilyen bolondon fogja kezdeni, mert így vannak rendszeren az olyan emberek, a kik egyszerre akarnak elmondani mindent s ilyenkor rendszeren rettenetesen távolról kezdik meg a sajátképeni eset előadását.

Ezt mondtam Rubi urnak látom:

— Látom uram.

— Nos, ha lát, hát tudja meg, hogy az én dolgom nem tür halasztást, ezt előre mondom, egy óra, egy perc, egy pillanatnyi halasztást sem, ennek gyorsan kell menni gőzerővel...

Leült, én hallgattam, ő a széken előre hajolt, úgy, hogy az két első labára billent, így izgett-mogott rajta, folytonos veszélylyel fenyegetve engem, hogy rám bukik, miközben egész oktávával emelkedett a hangja:

— Igenis, gőzerővel, arról van szó uram, — (titkolózza körülnéz s kezével féltőlcsért csinál a szájához) önnek meg kell 24 óra alatt tisztítani a nevetem, rozsdát kapott, le kell síkálni 24 óra alatt...

Azt hittem, hogy váltót hamisított, de nem szóltam, hanem egy kérdőjelet vettem rá a tekintetemmel. Ráüött a térére dühösen.

kezeit folyton a háta mögé igyekezett rejtetgetni.

— Mit dugdosod el a kezeidet? — rivallt rá kemény a hangon a tisztt.

— En? dehoggy!

— Akkor hát mutasd azokat elő!

A fiu feléje nyújtotta kezeit, amelyekre nedves föld sara volt rátapadva.

— Ah! adta kis akasztófa virágja! — kiáltott fel meglepetéssel a tisztt, — tehát te rejtetted el a papirokat!... Hol vannak?

A gyermek nem szólt semmit csak elsápadt.

— Hallod-e, kezdte újból a tisztt, ez itt atyád? ugy-e? Az meg ott bátyád?...

A fűcska néma főbiczentéssel jeleszte-hogy igen.

— Nos jól van, ha meg nem mondd, hogy a papirokat hová rejtetted, ugy mindkettőjüket lelövetem. Ellenben, ha bevallod, hogy hová tetted azokat, ugy megkegyelmezek nekik.

A gyermek kérdőleg pillantott atyjára.

— Jean — szólt az öreg, vigyárd meg jól, amit neked most mondok. Még ha előttd itt mindjárt megölnek is bennünket akkor se árulj el egyetlen kukkot sem!

— Jól van! — felelé a gyermek.

— Igen? — szólt dühötől reszketve a tisztt, — holnap mindketten a fűbe fogtok harapni!

Másnap reggel, alig hogy pitymallott, az öreg Barrotot és fiát Louist, a közele falu piacszán egy régi omladosó fal mögé állították. Mozdulatlanul, sápadtan várakostak ott. Husz lépésnyire a kivégzés helyétől a sortűzet adó csapatot állásba vezényelték. A hely köré, amelyet egy csapat katona

— Egy kis malőröm van. Megcsalt a feleségem.

— Ah!

Ezt én kiáltottam, meglepetést szimulálva.

Rubi ur zordonan nézett maga elé s ünneplő hangján folytató:

— Igen uram, szörnyű csalódás ért engem, de bizom az ön nemeslelkűségében, ön meg fog engem szabadítani attól az asszonytól 24 óra alatt. Gondolom, lehet, ha az ember swarcz auf weisz bizonyít, muszáj, én nem tűröm, hogy 24 órán túl a nevemet viselje.

Rubi ur végre megengedte, hogy valahára én is szóhoz kapjak, ezt mondtam:

— Ez bizonyára szomorú dolog...

— Nem szomorú, komisz; kiáltott késbe Rubi ur,

— Biz' az komisz is engedelmével — hagytam helyben — hanem a dolog nem megy olyan könnyen, mint gondolná, mert ahhoz sok mindenféle szükséges, hogy a frigy gyors fölbontását forcizirozni lehessen...

— Minden meg van itten; tört ki Rubi ur.

— Nézzük, vegyük fel a tényállást. Mióta házas ön?

Rubi ur rám nézett, hogy én még ezt se tudom?

— Tegnap óta...

— Ah! Ah!

Ezt megint én kiáltottam, de már nem szimulált meglepetéssel.

— Igen is, tegnap óta — gondolom — zugta borusan Rubi ur — a többi nem is kell mondanom.

— Mindent tudok, válaszoltam mély részvétellel — a várókeresetet rögtön beadom és megfogom önt menteni.

Az emberbaráti szeretet egészen hatalmába kerített és szomoruan ráztam meg csalódott embertársam kezét.

A válókeresetet be is adtam s a ténykörmények tekintetbevételével a lehető legrövidebb idő alatt kerékvágásban volt a válópör s a kis asszonyka — kecses, okos fejjel, apró bogár szemekkel, ott állt a bíró előtt és kedvesen, pajkosan járt a nedves piros szájakakája.

Egy kissé elpirult, mikor a férje által elég gyöngédtelemül felhozott válási okot a bírótól meghallotta, ő kérdezte, a bíró pedig igen finoman, egy bírótól meglepő költőiességgel adta elő... Gondolom, ilyenfélet mondott: Ismeri nagyságd Tompa virágregét? Azt az egyet kiváltképpen arról a rózsáról, melynek viszonya volt a napsugárral a méhvel való egyesülése előtt?

Mire a kis, néhány napos asszonyka, gödrös orozáskáját mosolyra erőszakolván, így felelt:

— Az én uram naiv ember.

— Miért, ha szabad kérdenem? — kérdező bíró.

vett körül, asszonyok és aggasztóanek gyűltek össze, kik mind vérbefutott szemekkel, a tehetetlen dühtől reskető ajakkal hajoltak előre, hogy jobban láthassák a szerencsétleneket.

A két elíteltől néhány lépésnyire, néhány katona közé ékelve állott a kis Jean, egyenesen, mint egy gyertyással ólomszinü arccsal, de a homlokát magasra emelve.

Fél órával előbb a tisztt a fucskát atyja és fivére zárkájába vezette és megparancsolta, hogyhgyják magukra őket.

Vajjon mit remélt eme találkozástól? Talán a két férfi megpuhulását a gyermek könnyei előtt? Sirt is szegény fucska, az szentül igaz, vörösek voltak a szemei a sok sirástól... De ugyan mit szólhatott neki atyja?

Midőn a kis Jean a szellőből kijött, a tisztt feléje fordult:

— Akarsz-e hát beszélni?

A kis Jean pedig azt felelte, hogy:

— Nem.

Erre aztán elővezették az atyát megfiát és a gyermek szemei előtt odakötötték őket a fal elé. Halálukat várták a szerencsétlenek.

Egy percnyi szörnyű csend következett most.

— Czelozs! — hangzott a vezénylő tisztt szava.

A katonák arczukhoz emelték fegyvereiket.

— Még mindig nem akarsz beszélni, — fordult a tisztt újlag a gyermek felé.

A kedves asszonyka megringatta magát.

— Hiszen tudta ő a házasság előtt...

— Mit?

— Hogy kóristáné voltam a — népszínházsnál...

Na már Rubi ur, ön csakugyan naiv ember!

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután Kresztics János polgármester elnökelete alatt rendkívüli közgyűlést tart, melyen az üresedésben levő városi mérnöki, továbbá a kórház-gondnoki állások fognak betöltetni. A városi mérnöki állásra, mint értesülünk, csak ketten pályáznak: Vukovics István és Winter Miksa mérnökök. A kórházgondnoki állást elnyerni óhajtnak a következők: Fritz János, Fellner Zsigmond, Reiner Mór és Popovits Szvetozár.

— **Fölszentelés.** Popovits Nikanor temesvári gör. kel. szerb püspök Popovits Jenő és Pavlovits Sándor végzett papnövendékeket alszerpapokká és áldozárokká szentelte föl.

— **A „Magyar Olvasó-kör“ estélye.** A „Magyar Olvasó-kör“ f. hó 7-én rendezett estélye oly fényes volt, hogy az új kör méltón büszke lehet sikerére. Oly nagyszámú díszes közönség gyűlt az alkalommal a kör helyiségében össze, melyet már rég nem láttunk. És a társaság a késő reggeli órákig feszelenül és kedélyesen mulatott együtt. Nagy része van e sikerben Linder Róbert kegyesrendi rektor, Szukk Antal és Gockler Lajos tanár uraknak, kik a szellemi élvezetekről gondoskodtak s már jó hírükkel, melynek városunkban örvendnek, nagyszámú ismerősöket s jó barátokat vonzottak oda. Az estélyt tiszteletes Szalay József elnök nyitotta meg, s sajnálattal jelentvén, hogy egy, a programban felvett felolvasás elmarad, felkéri Szukk Antal polg. isk. tanár urat felolvasásának megtartására. Örömmel konstatáljuk, hogy a fiatal tanárban, ki már is kedvelt alakja a helybeli

A fiu ajkai mereven tapadtak egymásra, arczán azonban hirtelen ideges rángás futott végig. Egyszerre aztán halálos félelem tükröződött vissza vonásain, egész lényén. Egy rövid, torkába fojtott fájdalomkiáltást hallatott és tántorogni kezdett.

A csapatvezető feléje közeledett. Fürkészve tekintett a gyermek arczára és feszülten leste annak idegesen rángó ajkairól a várvavárt vallomást...

Nem, nem vallomás volt az, ami szájából előjött, hanem piros vérsugár szökken ki onnan!

A tisztt egyetlen ugrással visszafelé szökött.

Egyenruhájára, melle közepe táján, éppen a szivhelyére nagy piros folt festődött a reá freccsenő vértől; lábai elé pedig valami huzdarabkáféle gurult a köveszetre.

A gyermek hegyes fogaival, melyek oly élesek voltak, mint a farkaséi, keresztül harapta nyelvét és hohérja arczába köpte azt...

— Tüzet! — ordított fel a tisztt, csaknem örülten az iszonytól és gyűlöletből.

Menyörgésszerű dörej reszkettette meg a levegőt...

A kis Jean eszméletét veszítve, ugyanazon pillanatban terült el ajultan a földön, midőn az öreg Barrot és fia a gyilkos golyóktól átfurva, holtan összerogytak.

— Lám — végzé elbeszélését Debronil barátom — ezért néma a mi levélhordónk.

Francziából.

Kerpel Izsó.

fiatalságnak, igen rokonszenves felolvasót nyertünk. Sok poessissal beszélt az állatok szerelméről s a nagy szorgalommal gyűjtött érdekes történetekkel bizonyítja, hogy az állatok életében nem csak pusztá ösztön, hanem szeretet és szerelem is található fel. A nagy tetemeséssel fogadott felolvasás után Gockler Lajos tanár köns. isk. tanító tartott felolvasást Kossuth Lajos nagy hazánkfánál tett látogatásáról. Ismert jeles felolvasónk ez alkalommal is gyönyörűen, meghatóan ecsetelte a nagy száműzöttnél tett látogatását, oly annyira, hogy a hallgatóságot egészen magával ragadta. Virágos, valóban költői nyelven írott visszaemlékezése, mit meghatottságtól remegő hangon adott elő, mély benyomást gyakorolt a hallgatóságra s em estét minden jelenlevőre kedves emléküvé tette. Zajos éljenzéssel adózott a hallgatóság a szép felolvasásért. Majd Linder Róbert ur énekelt egy gyönyörű magyar románczot oly hatással, hogy az egésznek megismétlésére kéretett fel. Hosszantartó éljenzés és taps jutalmazá a tanár sziveségét, hogy az est fényének emeléséhez hozzájárult. (Sz.)

A szép felolvasások s a gyönyörű ének által felvillanyozott társaság ezután kedélyes mulatozáshoz ült; a fiatalok cigányokról gondoskodtak s nem sokára úgy járta a ropogás, hogy csak rengett a terem fala. A táncs csak a késő reggeli órákban ért véget.

— **A tűzoltó-bál,** a mint azt előre meg is jövendöltük, fényes sikerrel sajlott le szombaton a színház helyiségében, mely az alkalomból tűzoltói jelvényekkel pompásan fel volt díszítve. A bálterem alakított nézőtér csaknem egészen megtelt előkelő közönséggel, melynek soraiban ott volt Rónay Jenő főispán is nejevel, Pattyan-szky Olga urnóvel, a bálanyával, továbbá Daniel László alispán nejevel, Demkó Pál dr. nejevel stb. A főispánt és nejét megérkezésük alkalmával a tűzoltó-egylet nevében Demkó Pál dr., a nagybecskereki tűzoltó-egylet elnöke fogadta, s az alkalommal a bálanyának gyönyörű csokrot nyújtott át. Megérkezésük után megkezdődött a táncs, mely szakadatlan jókedvvel a kora hajnali órákig folyt. Éjfél tájban megjelent a bálban az előre bejelentett John Bull, amerikai milliomos is nejevel, a kiket Rózsa Ferencz és Oldal István urak személyesítették, s a báli közönség általános derűje közben körülsetálták a termet s megelégedésüket fejezték ki a látottak felett. Ugy Rózsa Ferencz, mint Oldal István urak ügyesen találták bele magukat szerepeikbe s kitünően személyesítették az amerikai milliomos párt, a mi természetesen nagyban szolgált az amugy is pompás jókedv emelésére. A bálon képviselve volt a torontálmezei tűzoltószövetség is, Demkó Ferencz, Meng József, Himmelstein és Hollstein küldöttei által.

— **Az ügyészség munkája.** Egy kimutatás fekszik előttünk, a mely azt mutatja, hogy a Piukovics János kir. ügyész vezetése alatt álló kir. ügyészség mekkora munkát végzett a múlt évben. Hát bizony derekas munka volt az. A kimutatásból kitünik, hogy a múlt évben 6258 darab érkezett be, s elintéztetett 6287, a mi akként volt lehetséges, hogy a múlt évben feldolgozták az 1891. évről maradt 29 darab hátralékot is. Befejezett bünvizsgálatokban a kir. ügyészség indítványt tett: 360 ügyben, a megszüntetés

iránt, 31 ügyben indítványt, 189 ügyben pedig közvetlen megidézet. Az elmúlt év folyamán a kir. ügyésszégnek közvetlenül 246 feljelentés adatott be. A kir. ügyésszég részvett 219 bűnügy végtárgyalásánál s eljárt 423 járásbírói ügyben. Fegyelmi eljárás megindítása iránt 7 ügyben tétetett indítvány s 4 esetben vádindítvány. Két ügyben a tárgyalás megtartott. Ezenkívül a kir. ügyésszég részt vett: 11 közig. bizottsági ülésen, 10 felügyelő bizottsági ülésen, 3 másodfoku erdőbizottsági ülésen és 5 bűnügy helyszíni vizsgálatánál volt képviselve.

— **Furfangos család nyomára jutott** a napokban a rendőrség. Valóságos bűnbanda ez, a melynek élén egy Gligorov Mladen nevű rosvott előlétesített egyén állt, tagjai voltak pedig: Slavkov Obrád, Dankulov Zsiva, Szuvacssov Pája, Vukskovácsky Ráda és Vorgity Misa. A jó madarak csaknem két év óta üsik már csaláskat, még pedig akként, hogy hamisított magtári bárcsák alapján több buzakereskedőtől pénzeket vettek fel olyan buzáért és kukoricáért, a melyeket soha sem szállítottak a magtárba. A magtári bárcsákhoz akként jutottak, hogy Dankulov Zsiva, a ki Deutsch József buzakereskedő magtárában volt alkalmazva, ellopott onnan egy csomót s azokat astán Gligorov Mladen töltötte ki. Ilyen módon ugy Deutsch József, mint Weiss Sándor buzakereskedőket érzékenyen megkárosították. A banda igen jól össze volt tanulva s vezére pompásan értett a magtári jegyek hamisításához s így törtenhetett csak, hogy a rendőrség csak most jött rá üzelmekre. A vizsgálat folyamán csaknem valamennyi vádlott beismerte bűnét, esupán Gligorov Mladen tagad mindent. A rendőrség a csalókat már átadta a kir. ügyésszégnek.

— **21°. Ennyi fok hideget mutatott** ma reggel a hőmérő Réaumur szerinti immár ama bizonyos „legöregebb emberek“ is kezdik beismerni, hogy ilyen kemény tél rég nem volt ezen a vidéken. A járókelők léptei alatt fájdalmasan osikorog a hó, a különböző szakállók és bajusokról vastag jégcsapok csüggnek alá, s a vörös orrok bizonyos hivalkodással mutatkosznak az utcákon, mintha szinükre kizárólag a hideg lett volna befolyással. A szegényebb néposztálynak bizony nem igen telik öröme ebben a dermesztő hidegben, meg azoknak sem, a kiknek a beteges tüdejét, vagy gégejét fájdalmasan, metződen érinti az éles levegő. Annal jobban kedvelik a hideget a szánkázók és a korcsolyázók, meg a fakeskeredők, a kik bizonyára májusig prolongálnák ezt az időjárás, ha tudnák, módjukban állana. Az időjárás iránt egyébként csak a nagy kikindanagybecskerekki vasutársaság közömbös, a melynek teljesen mindegy, hogy minő fokos hidegben nem fűteti a kupaít.

— **Társas-szánkázás, Jégünnepély.** Hiába — comme il faut város és a mi Becskerekünk! A városias, uri szánkázások hosszu sorosata csak nem szakad meg s a tegnapi délutánért a fagyos sportok ősi fésskeinek, Pétervárnak vagy Moskvának sem kellett volna magukat szégyelniek. Három órakor elegáns szánok harmonikus csilingelése hirdette, hogy a fáradhatatlan Foruzseknek új ideája támadt, s a Rónay, Bakalovich, Vattay, Récsy, Popovits, Lucsits, Filkovich, Weiss stb. családok szánjai, velük az ifjuság egynehány elszánt tagja, káprázatos gyorsasággal száguldtak be Becskerek utcáit és közvetlen környékét. Négy óra

tájt ért es a dermesztően szép szórakozás véget s már hat órakor kigyultak a lampionok szásai, felhangzott a harsogó kürtszó, felragyogott a görögütés és bengálifény a tükörsima jégpályán, mert kezdetét vette a jégünnepély. Bár nem tulságosan látogatott, de szívüdtő tarkabarka látványt nyújtott az „acsélcipősök“ sürgő forgó népe s a kedves képet nyújtó és kellemes szórakozást eredményező idea alkotói és megvalósítói joggal büszkéek lehetnek a tervre és a keresztülvitelre egyaránt. Megérkezésükkel kellemes feltűnést keltettek: a jégpályán egyébként ritkán látott főispáni pár, az alispán, a nyilvánosság előtt most másodizben megjelent, isléses téli costumejében rendkívül elegáns jelenéséget nyújtó nejével. Hisselgő és csodáló észrevételek tárgyát képeste továbbá egy ifju jegyes pár, az itteni társaság egyik közkedvelt tagja, dr. Milassin Kálmán és arája, Becskerek egyik elsőrendű beauteja és egy másik, tudtommal nyilt társaságban szintén először látott „szentesített szivszövetesség“, dr. Végh Lajos és bájos menyasszonya... Odakint pedig ifju párok vigzenesóra, lampion-fényenél siklottak a sima jégem. Higyük és reményejük, hogy voltak ott sokan, kiknek szivében felvirult a természet szép csodája — a tavasz a télben!

— **Égő műhely.** Ma reggel fél nyolc órakor a tomasováczi utca 1932. számú házának udvarán Lipovcsev István, cipésznek egy bódében elhelyezett műhelye vigyázatlanság folytán kigyult. A bódé szindelyes teteje a kályha csövétől fogott tüzet, s csakhamar égni kezdett. A tűzoltóság, valamint Reitter Oskár rendőrkapitány nyomban megjelentek a helyszínen, s körülbelül fél órai munka után sikerült elfojtaniok a tüzet. A ház maga, melynek udvarán a bódé állott, s a mely Krunitics Zsiva tulajdonát képezte, sértetlen maradt. A tűz által okozott kár jelentéktelen.

— **Jó fogás.** Miltetics Szvetosár kumáni kereskedő mult hó 21-én éjjel rajta ért két jómadarat, épp midőn boltjába betörték. Az egyiket elcsipte, a másik megugrott. A melencsei csendőrségi őrmester előtt a szerénykedő betörő mindenáron inkognitóban akart maradni s így sem magát, sem társát meg nem nevelte. Csak hogy a kíváncsi őrmestert nem lehetett egy könnyen kielégíteni. Utána járt tehát a dolognak és kipuhította, hogy az elcsipett jómadar, mesterségére méltóan a hangzatos Zsivancsev Doma névre halgat, társa pedig, a kit a csendőrség időközben szinten elfogott, Pajity Drága, minket ten karlovai lakosok. Hogy nevezettekben a csendőrség mily jó fogást tett, kitünik abból, hogy ugyanők mult hó 20-án Ornezkai Pálya török-becsei kereskedőnél is megkísérlettek egy betörést, de rajta éretvén, betörő szerszámaikat hátrahagyva, elmenekültek. Több sikerrel delgostak azonban Karlován, hol október hó 30-án Gross Adolf kereskedésébe, november 6-án pedig Popov Nana házába törtek be s előbbtől nagyobb mennyiségű bolti csikket, utóbbtól 202 frt készpénzt és egy értékes ezüst nyakbavető láncot loptak el. November 29-én Saekulity István karlovai kereskedő boltját törték fel, honnan dohánnyal és cigarettákkal látták el magukat bőven. Jelenleg a n-becskerekki kir. törvényszék fogházában hűsölnek.

— **Elmaradt esküvő.** Már többször említettük lapunkban, hogy Desewffy Sándor püspök, Sapiéha Pál herceget Windischgräts Matild hercegnővel Lembergbe összeházasítják és e végből Desewffy püspök már e hó 5-én, azaz csütör-

tökön reggel elutazott Lembergbe. Mint értesülünk, ezen esküvő egyelőre elhalasztott, mivel Sapiéha Pál herceg fivére, Sapiéha Leó herceg súlyosan megbetegedett. Ennek folytán Desewffy Sándor püspök dr. Várady Árpád titkárral legközelebb visszatér Temesvárra.

— **A katalinfalviak konviktusa Szegeden.** Saegedről írják: Már két és fél év óta virágnik Szegeden a gyertyamosiak kitünő konviktusa, Kratochwill Péter tanár igazgatása alatt. A gyertyamosi fiuk szépen haladnak ugy a magyar nyelv tanulásában, mint a középiskolai tudományok elsajátításán. Több torontáli községből érkezett már Kratochwill Péterhez levél, a melyben a derék sváb ajku polgártársaink arra kérik az intézet igazgatóját, venné föl a konviktusba gyermekeiket, vagy segiténé őket tanácssal arra, hogy itt, Szegeden ők is felállithassanak egy egy tápintézetet. Ily községek: Kistószeg, Nagytószeg, Bega-Sz. György, Grabác és legutóbb Katalinfalváról érkezett egy levél, a melyben az van előadva, hogy Katalinfalva 1893-ban, alapításának 100-ik évfordulóját éri meg. Ezt az évfordulót a sváb ajku község fényesen akarja ünnepelni. Az ünnep magasztos voltát a 3500 lakosu község azmal akarja emlékeztetéssé tenni, hogy Szegeden a gyertyamosiakhoz hasonló konviktust szándékoznak építeni.

— **Regényközleményünk** ma anyag-halmaz miatt elmaradt. A legközelebbi folytatást holnap vessik olvasóink.

Irodalom és művészet.

* **Kis Tükör** czim alatt Budapest, Hornyánszky Viktor kiadásában egy új képes, családi hetilap jelent meg, mely rendkívül olcsóságánál fogva — egy évre 2 frt — a szegényebb néposztálynak van szánva. Az első számba Szász Károly, Horváth Ferencz stb. irtak közleményeket.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése jan. 9-én.)

Budapest, január 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma vette kezdetét a költségvetés részletes tárgyalása.

Érdekes vita fejlődött a kir. udvartartás tételénél, a hol elsőnek Pázmándy Dénes szólalt fel. Szólt abban a véleményben van, hogy udvartartásunkat nem teszi magyarrá, ha ott néhány magyar hivatalnokot alkalmaznak. Kívánja, hogy a kormány terjesszen elő törvényjavaslatot az önálló magyar udvartartás tárgyában.

Ivánka Oszkár határozott választ kér a miniszterelnöktől arra nézve, hogy ígérését, az udvartartásra vonatkozólag, beváltja-e vagy sem?

Beóthy Ákos után Darányi Ignác szólalt fel, a ki azt fejtegette, hogy mindnyájan, a kik a képviselőházban ülnek, a nemzeti politika szolgálatában állanak, s csakis nemzeti politikát okarnak.

Helfy Ignác beszédében felemlíti a szárnyaló híreket, hogy az udvar neheztel Magyarországra. Kérde a miniszterelnököt, van-e tudomása erről, s igaz-e, hogy Ő Felsége neheztel a magyar nemzetre?

Helfy után Wekerle Sándor, miniszterelnök szólalt fel. Hosszan és nagy hatással czáfolja az előtte szólók állításait, s tiltakozik Beöthy amaz állítása ellen, mintha a magyar korona alá volna vetve az osztráknak. Az udvartartásra vonatkozólag tett ígéretét fentartja változatlanul továbbra is.

A vádat, hogy Bécsnek beszél, visszautasítja, sőt ha ott beszél is, szavainak gyökere itt van, a hazában.

Most foglalkozik az udvartartásról alkotott javaslat részleteinek kidolgozásával, melyet ő Felsége jóváhagyásának kinyerése után a háznak be fog terjeszteni.

Helfy kérdésére kijelenti, hogy a híresztelések a valóságnak nem felelnek meg s hogy a király és a nemzet közötti benső viszonyt külső jelekből megítélni nem lehet.

A miniszterelnök nagyhatású beszéde után Ivánka, majd Beöthy szólaltak fel, majd Tisza Lajos, ő Felsége személye körüli miniszter jelentette ki, hogy állását nem tekinti olyannak, mely az udvartartáshoz tartoznék, a mint azt Beöthy állította.

Öt percnyi szünet következett erre, melynek elteltével Eötvös Károly szólalt fel.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter az ülés végén beterjesztette a hagyatéki eljárás rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

A milleniumi kiállítás ideje.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter indítványt fog tenni, hogy a milleniumi kiállítás 1896-ban tartassék meg, s hogy a ház egy millió forintnyi kockázatot megszavazzon.

A milleniumi kiállítás védnöke.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ő Felsége elfogadta a milleniumi nemzeti kiállítás védnökségét.

A hagyatéki eljárás.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, mint értesülünk, a képviselőház január 9-iki ülésén terjeszti be a hagyatéki eljárásról szóló törvényjavaslatot. (Lásd fennebbi táviratunkat. A szerk.)

Szerbia halottja.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik, hogy Boskovic János közoktatástügyi miniszter meghalt. A minisztert államköltségen fogják eltemetni.

Antiszemitizmus Franciaországban.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A vauhallei antiszemita népgyűlés nagy tüntetés jellegét öltötte magára. Drumond és Morés kifejtették szociális programjukat, melyben azt követelik, hogy vétecsék vissza minden oly vagyont, mely irreális módon szereztetett, a zsidók kezéből vétecsék el minden tőke s a zsidók fosztassanak meg polgári jogaitól. A rendet kétszáz rendőrrel kellett fenntartatni.

Bende Imre kánoni fogadalma.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint egy bécsi telegramm jelenti, dr. Bende Imre, besztercebányai püspök, nyitrai püspökké való kinevezetése alkalmából szombaton délelőtt tette le a kánoni fogadalmat a pápai nunciatura házi kápolnájában, Galimberti bibornok, pápai nuncius kezébe. Pápai jegyzőként dr. Giovanini, a pápai nunciatura titkára, tanuként dr. Winter, a bécsi Pazmaneum aligazgatója és dr. Etyösi spiritualis szerepelt. A szertartás után az összes résztvevőket, valamint Bende titkárát is, ebédre hívta a nuncius.

A Panama-botrány.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Bloudin bevallotta, hogy a Panama-társulattól egy milliót kapott, melyet két részletben Baihaut volt miniszternek fizetett ki.

Budapest, jan. 8. (A „Torontál” ered. táv.) Párisból jelentik: A Panama-botrányok óriási mérveket vesznek. Most azszal fenyegetőznek, hogy majd Renaud bankár is közé fogja tenni irományait, melyek számos parlamenti személyre nézve annyira kompromittálók, hogy az eddigi leleplezések azokhoz képest valóságos gyermekjátéknak tűnhetnek fel.

A francia trónkövetelők ülése.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: A francia orleanisták a párisi gróf elnöklete alatt ülést tartottak, melyben elhatározták, hogy a választások terén azonnal határozott tevékenységet fognak kifejteni. Reménylik, hogy a Panama-botrány véget fog vetni a francia köztársaságnak. A spanyol kormány intette a gróft, hogy Spanyolország területén hagyjon fel a politikai intrikákkal.

A német költségvetés.

Budapest, január 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A pénzügyminiszter január 12-én fogja a költségvetést a képviselőház elé terjeszteni a pénzügyi viszonyokat behatóan fejtegető exposé kíséretében.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagyikinda—nbecskerek vasútvonalon

		3512	3514	3502
		v. v. v.	v. v. v.	sz. v.
		I. II. III. osztály		
Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.				
	Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
	Temesvár	9.50	11.30	4.00
Nagy-Kikinda	"	3.05	4.05	7.20
Karlova	"	4.05	4.46	8.04
Beodra	"	4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs	"	5.36	5.36	9.02
Kumán	"	6.06	5.56	9.22
Melenese	"	6.40	6.15	9.43
Ellemér	"	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskerek	"	7.33	6.51	10.18
Versecz	érk.	11.59	—	—

		3501	3511	3513
		sz. v.	v. v. v.	v. v.
		I. II. III. osztály		
Nagy-Becskerek—Nagy-Kikinda.				
Nagy-Becskerek	ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér	"	6.08	12.21	7.44
Melenese	"	6.30	12.51	8.16
Kumán	"	6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs	"	7.11	1.49	9.19
Beodra	"	7.45	2.29	10.04
Karlova	"	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	érk.	8.36	3.30	11.13
Temesvár	"	—	5.20	4.24
Budapest	"	1.20	—	7.16

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain

		3647*	3601	3611
		v. v.	sz. v.	v. v.
		I. II. III. o.		
Versecz—Nagy-Becskerek.				
	Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz	"	5.50	—	2.20
Versecz-Rét	"	5.57	—	2.26
*Temes-Paulis	"	6.03	—	2.32
Bethlen-Tanya	"	6.11	—	2.42
*Szivattyutelep	"	6.23	—	2.55
*Loudon-Tanya	"	6.29	—	3.04
Nagy-Margita	"	6.37	—	3.13
Zichyfalva	"	6.49	—	3.25
Györgyháza	"	7.01	—	3.40
Szécsénfalva	"	7.16	—	3.57
*Ó-Lécz	"	7.24	—	4.07
Kanak	"	7.33	—	4.19
Bóka	"	7.49	—	4.35
Szécsány	érk.	8.00	—	4.52

		Párdány l. alul.		
Szécsány	ind.	4.01	3.10	5.97
Szárcsa	"	4.27	3.24	5.24
*Lajosmajor	"	4.41	3.37	5.37
*Pusztá-Kenderes	"	4.50	3.43	5.46
Lázárföld	"	5.01	3.51	5.57
Nagy-Becskerek-Bégapart	"	5.12	4.05	6.31
Nagy-Becskerek	"	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	"	8.36	—	11.13
Budapest	"	1.20	—	7.10
Temesvár	érk.	—	—	4.24

		3602	3612
		sz. v.	v. v.
		1., 2., 3. o.	
Nagy-Becskerek—Versecz.			
Budapest	ind.	6.30	—
Temesvár	"	9.50	—
Nagy-Becskerek	"	8.15	—
Nagy-Becskerek-Bégapart	"	8.22	4.10
Lázárföld	"	8.50	4.43
*Pusztá-Kenderes	"	8.56	4.51
*Lajosmajor	"	9.2	4.59
Szárcsa	"	9.16	5.23
Szécsány	érk.	9.29	5.38
Szécsány	ind.	9.44	5.38
Bóka	"	9.57	6.08
Kanak	"	10.14	6.28
*Ó-Lécz	"	10.23	6.40
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.32	6.57
Györgyháza	"	10.42	7.11
Zichyfalva	"	10.54	7.36
Nagy-Margita	"	11.09	7.55
*Loudon-Tanya	"	11.18	8.04
*Szivattyutelep	"	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	"	11.39	8.27
*Temes-Paulis	"	11.47	8.37
Versecz-Rét	"	11.53	8.46
Versecz	érk.	11.59	8.50
Temesvár	"	3.16	—

		3702	3712
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Szécsány—Párdány.			
Szécsány	ind.	9.34	5.48
Módos	"	9.56	6.15
*Fény	"	10.07	6.27
Párdány	érk.	10.18	6.39

		3713	3711
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Párdány—Szécsány.			
Párdány	ind.	7.00	3.50
*Fény	"	7.13	4.03
Módos	"	7.27	4.18
Szécsány	érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óráig 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

340. iparh. ül. sz. 1892.

(13-2.1)

FELHÍVÁS!

Az 1891. évi XIV. tczikkbe foglalt az ipari (kereskedelmi) és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvény és a nm. kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak f. é. január hó 29-én 2342. sz. a. kelt kegyes rendelete alapján Nagybecskerek r. t. városában felállított nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár megalakulván, annak alapszabályai a nm. kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak f. é. november hó 22-én 77546. sz. a. kelt kegyes rendeletével jóváhagyattak.

Ezen betegsegélyző pénztárnak:

Czime: Nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár.

Székhelye: Nagybecskerek r. t. város.

Területe: Nagybecskerek r. t. város továbbá a nagybecskereki, módosi, párdányi, bánlaki, törökbecsei és csenei járás.

Hivatalos helyisége: Nagybecskerek r. t. városában Hunyady-utcában fekvő Eckstein-fele 608. öi. házban letezik.

A fennhivatkozott tcz. 26. §-a alapján felhivatnak mindazon munkaadók, (kereskedők, iparosok, gyárosok), kik ezen kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre köteles egyént alkalmaznak, hogy ezen alkalmazottat illetőleg alkalmazottaikat jelen felhívásnak a pénztár területéhez tartozó Nagybecskerek városában és a többi községekben történt kifüggesztésétől számítandó 8 nap alatt es pedig a Nagybecskerek városában levő munkaadók a kerületi betegsegélyző pénztár hivatalánál (Hunyady-utca 607. öi. sz. házban) a fentebb megnevezett járásokhoz tartozó községekben levő munkaadók pedig a községekbeli községi pénztárnoknak, mint a kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága által megbízott bizalmi férfiaknál az ott rendelkezésre álló bejelentési lapok útján bejelenteni tartoznak.

Ezen kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre van kötelezve a pénztár egész területén vagy is kerületében levő minden kereskedői, ipari vagy gyári alkalmazott nemre, korra, honpolgárságra való tekintet nélkül (tehát gyakornokok és inasok is), kinek a fennhivatkozott tcz. 2. §-a értelmében valamely betegsegélyző pénztárhoz kell tartoznia s a ki a jelen felhívás kifüggesztése illetve közzététele idején valamely a most hivatkozott tcz. alapján már

működő gyári, vállalati, iparterületi, építési vagy elismert jellegű betegsegélyző pénztárnak vagy bányatárs pénztárnak még nem tagja.

Azon munkaadók, kik alkalmazottaikat bejelenteni elmulasztják vagy a bejelentéssel késnek az 1891. évi XIV. tcz. 83. §-a alapján 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Az alapszabályok 2. §-a értelmében nevezett kerületi betegsegélyző pénztárnak lehetnek önként tagjai vagy is a pénztárba önként beléphetnek, a mennyiben a pénztár kerületében tartozkodnak:

1. mindazon ipari és gyári alkalmazottak, kiknek alkalmaztatása 8 napnál rövidebb ideig tartó;

2. mindazon ipari vagy gyári alkalmazottak, kiknek évi fizetése vagy bére 1200 frtnál, vagy napi fizetése, illetve bére 4 frtnál magasabb;

3. a házi iparosok;

4. az önálló iparosok;

5. oly mezőgazdasági vállalatok munkavezetői és munkásai, kiknek belépését a vállalkozó az illetők beleegyezésével óhajtja;

6. a biztosításra kötelezettek valamint az önként belépett tagok családtagjai;

7. cselédek, házalók és közönséges napszámok.

A most nevezett önként belépni szándékozók eme óhajukat vagy közvetlenül a kerületi betegsegélyző pénztárnál vagy pedig az illető községi pénztárnoknál mint bizalmi férfinnál már most bejelenthetik.

A járulékok fizetésére való kötelezettség fennnevezett kerületi betegsegélyző pénztár működési napjától vagy is 1893. évi január hó 1-től kezdve számíttatik.

Az átlagos közönséges napibér:

a) A férfiakra nézve napi 1 frt vagyis heti 6 frtban;

b) a nőkre nézve napi 75 kr. vagyis heti 4 frt 50 krban;

c) a 18 éven alóli alkalmazottakra nézve pedig napi 50 kr. vagyis heti 3 frtban van megállapítva, ezen átlagos napi bérekbe az esetleges élelmezés egyenértéke be van számítva. A heti járulékok ezen átlagos közönséges napibér minden forintja után két krajczárral állapítottak meg és így a heti járulék kitesz az:

a) pont alattiaknál . . . 12 krt;

b) " " " " . . . 9 "

c) " " " " . . . 6 "

melyeket a biztosításra kötelezett tagok után a munkaadó köteles fizetni olyképen azonban, hogy a járuléki összegek egy harmadát sajátjából tartozik fedezni, míg a járuléki összegek két harmadát az

1891. évi XIV. tcz. 22. §-a értelmében az alkalmazottnak béréből vonhatja le.

Tanonczok, gyakornokok és oly egyének után, kik bért egyáltalán nem, vagy csak csekély bért élveznek; a bér az illető községben 18 éven aluli szokásos bérösszeg szerint számíttatik és a forintoként 2 krajczárral számítandó pénztári járulékot — a mennyiben e tekintetben a szülővel vagy gyámmal kötött szerződés másként nem intézkedik — a munkaadó egészen sajátjából fizetni köteles.

Az önként belépő tagok a járulékokat sajátjukból fizetik.

A biztosításra kötelezett valamint önként beléptettek azon családtagjai után, kik keresettel nem bírnak s a pénztárba belépni óhajtanak, a járulékok az átlagos közönséges napibér összeg felének alapján van megállapítva.

A belépésre kötelezettek (alkalmazott) vagy önként belépők felvételi díjat nem fizetnek, csak is a fenti módon megállapított heti járulékokat tartoznak fizetni.

A heti járuléki összegek utólagosan hetenkint fizetendők be, mindazonáltal hatósági vállalatoknál vagy oly magánosoknál alkalmazottak tekintetében, kik fizetésüket havonként nyerik, a járulékok havonként fizethetők be.

Nagybecskerek város területén lévő munkaadók a heti járulékokat közvetlenül a nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztárnál, Delfel Gáspár pénztárnoknál tartoznak befizetni; a pénztár kerületéhez tartozó községekben levő munkaadók pedig a heti járulékokat a községükbeli községi pénztárnoknál mint megbízottnál kötelesek befizetni. ez utóbbi a bejelentések átvételével szinte megbizva van. A járulékok a m. kir. postatakarékpénztár cheque és clearing forgalmára előirt szabályok betartása mellett a postatakarékpénztár útján is befizethetők.

A munkaadó cég a pénztár irányában szavatol a járulékoknak nem csak a sajátjából teljesítendő, hanem a kötelezett biztosítottak helyett befizetendő járuléki részleteként is.

Az önként belépett tagok járulékaikat minden hét, illetőleg hol havi fizetést élveznek, minden hó kezdetén a pénztárnál tartoznak befizetni.

Addig, míg a biztosított tag betegsége miatt keresetképtelen, sem ő, sem a munkaadó helyette járulékot fizetni nem köteles.

A pénztár betegség esetére, vagy baleset alkalmából a betegség ideje alatt, de legfeljebb 20 heti időtartamra a következő segélyt nyújtja:

a) ingyen orvosi segélyt, mely azonban egyfolytában 20 hetet meg nem haladhat; szülés esetében ugyancsak ingyen a szükséges szülészeti támogatást és gyógykezelést;

b) gyógyszereket és a szükséges gyógyászati segéd-eszközöket (szemüveg, mankó, sérvkötő stb.) 20 héten át szintén ingyen;

c) táppénzt azon esetre, ha a betegség keresetképtelenséggel jár és három napnál tovább tart, a megbetegedés napjától számítva a keresetképtelenség tartamára, de ha a keresetképtelenség előbb

Kelt Nagybecskereken, a városi tanács min tetsőfoku iparhatóságnak 1892. évi deczemszer 22-én tartott üléséből,

Dimitrievits György,

vár. I-só jegyző.

végett nem érne, 20 héten át és pedig a fennemlített járulékok kivetésének alapjául vett összeg felével;

d) gyermek-ágy esetében gyermek-ágy segélyt, mely a táppénzzel egyenlő összegben jár már a lebetegedés első napjától négy hétig;

e) a biztosítottal egy háztartásban élő családtagok részére, ingyen orvosi segélyt és ingyen gyógyszereket;

f) halálozás esetében temetkezés isegélyt és pedig a fenn említett járulékok kivetésénél alapul vett bérösszeg 20-szoros értékéig.

Ha a beteg vélt felgyógyulása után 8 napon belül ugyanazon betegségbe esik, a segélyzés kezdetének időpontja az első megbetegedés időpontjától számíttatik.

Táppénzre nem tarthat igényt az, a kinél a betegséget saját szándékos cselekménye, vagy önhibájából előidéztet verekedés, vagy kicsapangó életmód vagy iszakosság okozta. Ily esetekben a táppénzt a betegsegélyző pénztár elvonhatja, a segélyzés többi nemeiben azonban ezen tag is részesül.

A családtagok közül — kik keresettel nem bírnak és a járulékoknak csak felét fizetik — táppénzre csupán a belépésre kötelezett tagnak vele egy háztartásban élő neje tarthat igényt.

A segélyzésre való igény a belépésre kötelezett tagoknál a munkába lépés napjától veszi kezdetét.

A biztosításra nem kötelezettek tekintetében a segélyre való igény a bejelentés elfogadásától számítandó második napon veszi kezdetét.

Az orvosi gyógykezelést Nagybecskerek városában dr. Nónay Pál és dr. Kuszing János pénztári orvosok, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig egyelőre a községi orvosok teljesítik.

A táppénzek a most említett orvosok által kiállítandó betegségi bizonyítvány alapján heti utólagos részletekben minden hét szombatján fizettetik ki, mely bizonyítvány Nagybecskerek városára nézve a pénztár hivatalában, a többi községek nézve pedig az illető községi pénztárnok, mint bizalmi férfinál nyújtandó be.

A gyógyszerek Nagybecskerek városában mind a négy gyógyszertárban, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig egyelőre bármely ottani gyógyszertárban fennevezett pénztári orvosok, illetőleg községi orvosok rendelete alapján szerezhetők be.

A megbetegedés Nagybecskerek városában a fennevezett pénztári orvosoknál, a pénztár kerületéhez tartozó községekben pedig a községi orvosoknál, vagy ha ott orvos nem székel, a községi pénztárnoknál, mint bizalmi férfinál jelentendő be.

A felgyógyulást a pénztári tag (alkalmazott stb.), illetve hozzátartozói és az orvos is tartozik bejelenteni a betegsegélyző pénztár hivatalánál, illetőleg a bizalmi férfinál. A pénztári tagok bekövetkezett halálát annak hozzátartozói és az orvos is, a halálesetet követő 12 óra alatt a most említetteknek bejelenteni tartozik.

Krsztics János,

polgármester.

340. ip. sz. 1892.

(4—2.2)

Meghívó.

A nagy-beckereki kerületi betegsegélyző-pénztár jóváhagyott alapszabályainak 26. §. alapján a tagállomány figyelembe vétele mellett ezen pénztárhoz belépésre kötelezett tagok (kereskedelmi, ipar és gyári alkalmazottak) valamint a munkaadók (kereskedők, iparos és gyáros) köréből választandó kiküldöttek, vagyis közgyűlési tagok száma megállapítván, Nagybecskerek városában lévő munkaadók köréből 34, az alkalmazottak köréből pedig 68 közgyűlési kiküldött 6 évre választandó meg.

Ezen közgyűlési kiküldöttek megválasztása céljából a gyűlés 1893. évi január hó 15-ik napjára a városház nagytermébe kitűzetik és arra a helybeli munkaadók (kereskedők, iparosok, gyárosok) ugyanazon nap délutáni 2 órára a belépésre kötelezettek (kereskedelmi, ipar és gyári alkalmazottak) pedig szinte ugyanazon nap délutáni 4 órára ezennel meghívottnak.

A választás megtartására Mattanovich György városi I. jegyző küldetett ki.

Kelt Nagybecskereken a városi tanács, mint első fokú iparhatóságnak 1892. évi december hó 22-én tartott üléséből.

Krsztics János,
polgármester.

Mattanovich György,
városi I. jegyző.

6808. kig. sz. 1892.

(7—3.2)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye csenei járáshoz tartozó Tamásfalva községben lemondás folytán megüresedett község-jegyzői állásra pályázatot nyitok. Ezen állással évi 600 frt és esetleg csak 400 frt (a 200 frt fölemelt fizetés ellen a község felebbezett) készpénz, 13 mm. tiszta buza, 6 mm. zemes kukoricza, 6 mm. árpa, 3 öl szalma, szabad lakás és kert, továbbá a magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak járnak.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. értelmében felszerelt folyamodványait legkésőbb f. évi január hó 29-ik napjának déli 12 óráig hozzam nyujtsák be, mert a később beérkezőket tekintetbe nem veendem.

A választás ugyan e hó 30-ik napján d. e. 10 órakor fog a tamásfalvi község házában megtartatni.

Csenén, 1893. évi január hó 3-án.

Chemez János,
szolgabíró.

Bérbe adandó

a beregszói határban, Temesvár mellett (vasuti állomás helyt) cirka

260 hold rét,

mely kaszálónak és legelőnek alkalmas, egészben vagy parcellákban.

Bővebb felvilágosítást ad maga a tulajdonos Endrédy nagybirtokos Beregszón, vagy **Endrédy Károly** Nagy-Becskereken, temesvári-ut 1518. szám. (9—3.1)

CZIMBALOM

megvételre kerestetik. Levelek a kiadó-hivatalba kéretnek, a hol a vevő czime is megtudható. (12—1.1)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Hirdetmény.

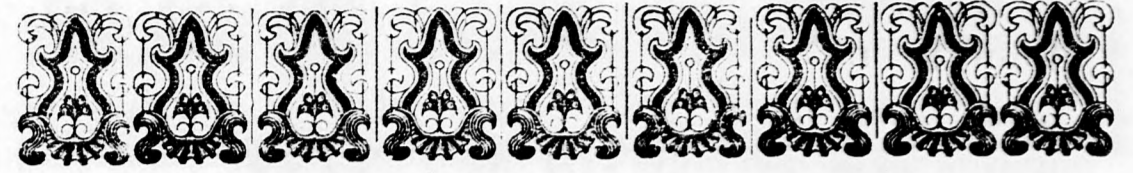
Katalinfalva községének 23. kgy. 1892. számú határozata folytán a községi nagykorcsma-épület 6—10 évre bérbe adatik évi 600 frt kikiáltási bér mellett.

Az árverés 1893. évi január hó 12-én délelőtt 9 órakor Katalinfalva község-házánál fog megtartatni.

A feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Katalinfalván, 1893. évi jan. hó 2-án.

Nack Lajos, **Putz József,**
jegyző. (11—2.2) bíró.

Árverési hirdetés.

Torontálmegye Török-Kanizsa községében a közbirtokosság tulajdonát képező s a török-kanizsai 388/4. telekjegyzőkönyvben 5 hsz. a. felvett s a Tisza partján lévő

nagy korcsma-épület

1893. évi január hó 27-én d. e. 10 órakor Török-Kanizsán a község házában megtartandó önkéntes magán-árverésen el fog adatni.

Miről a venni szándékozók azzal értesítetnek, miszerint a közelebbi feltételek alulírottánál bármikor megtekintheők.

Török-Kanizsán, 1893. évi jan. hó 6-án.

Burger István ügyvéd,
közbirtokossági megbatalmazott.
(10—1.1)

**A magyarádi és ménesi
bortermelők szövetkezete
A r a d o n**

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:

Itj. Deutsch Józsefnél,
Nagy-Becskereken.

Iroda: Pataky-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(15—30.6)

Itj. Deutsch József.